

Underben

Hitta i dokumentet

[Indikationer](#)
[Kontraindikationer](#)
[Modalitet](#)
[Patientförberedelser och säkerhet](#)
[Läkemedel/kontrastmedel](#)
[Strålskydd](#)
[Undersökningsprocedur](#)

[Utförande](#)
[Dokumentation](#)
[Patientens eftervård](#)
[Standardbilder](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Indikationer

Fraktur, frakturkontroll, skelettförändring, destruktion.

Kontraindikationer

Modalitet

Detektor.

Patientförberedelser och säkerhet

Kontrollera ID och att rätt organ och rätt sida undersöks.

Läkemedel/kontrastmedel

Strålskydd

Allmänt strålskydd, se [vårdriktlinje](#)

Patientgrupp	Undersökning	Effektiv dos (mSv)	Motsvarande tid bakgrundsstrålning
Vuxna	Underben	0,002	1 dag
4-5 år	Underben	0,003	1 dag
0-48 månader	Underben	0,004	1 dag

Undersökningsprocedur

Patienten är liggande. Höger och vänster underben markeras med avsedda märken. Dessa ska synas i bildfältet och placeras på lateralsidan.

Vid **frakturfrågeställning** är det viktigt att samma position av underbenet bibehålls vid den proximala och distala bilden av underbenet för att underlätta vid mätning av eventuell frakturvinkel.

Utförande

Rutinbilder för vuxna

Fraktur, frakturkontroll, destruktion, skelettförändring

Frontal
Inåtvridning på frontalen (distala delen).

	Sida Vid behov (om man inte får plats på en bild) tas proximala och distala bilder på frontalen och sidan.
Diafysär fraktur, rotationsfelställning	Ortho underben, frontal och sida (om möjligt) Vbg och Kba.
Rutinbilder för barn t.o.m. 12 år Fraktur, frakturkontroll, destruktion, skelettförändring	Frontal Vridningar inåt och utåt på frontalen (distala delen). Sida
Diafysär fraktur, rotationsfelställning	Hela underbenet med på samma bild eller Ortho underben frontal och sida (om möjligt) Vbg och Kba.

Dokumentation

Utförande röntgensjuksköterska fyller i sitt ID.
Dokumentera allmänt strålskydd.
Dokumentera om avvikelse sker.

Bildkriterier/rekonstruktioner/bildbearbetning/arkivering

Frontal och sida

Rak frontal- och sidoprojektion i knä och fotled. Centrera mitt på underbenet så att båda lederna kommer med. Horisontella bilder om patienten inte kan ligga på sidan. Om knäled och fotled inte kan avbildas samtidigt tas följande.

- Proximala delen av underbenet med knäleden i rak frontal- och sidoprojektion.
- Distala delen av underbenet med fotleden i rak frontal- och sidoprojektion.

Vid frakturfrågeställning är det viktigt att samma position av underbenet bibehålls vid den proximala, distala bilden av underbenet för att underlätta vid mätning av eventuell frakturvinkel.

Frontal och sida på ortho underben

Centrera med på underbenet, vinkla laserkorset till cirka 3 cm ovanför knäleden och cirka 3 cm nedanför fotleden. Blända ut på första positionen så att knäleden och fotleden på andra positionen är med utan att ändra bländningen. Hela underbenet ska vara med på bilderna.

Vridning på barn till och med 12 år

Underbenet inåtroterat respektive utåtroterat cirka 10°. Dorsalflekterad fot. Centrera så att fotled och så mycket som möjligt av underbenet kommer med.

Bildbearbetning och arkivering

Ansvarig röntgensjuksköterska kontrollerar att bilderna är tagna med rätt ID och att sidomarkering är korrekt.

Ansvarar även för att bilderna är rättvända och rätt hängda enligt hängningsmall.

Samtliga tagna bilder sändes till PACS. Efterbearbetning som beskärning av kroppsytta på tagen bild bör undvikas.

Patientens eftervård

Standardbilder

Frontal proximal

Sida proximal

Frontal distalt

Sida distalt

Ortho frontal

Ortho sida

Uppdaterat från föregående version

2023-05-16: Årlig uppdatering utan ändring.
2022-06-14: Årlig uppdatering utan ändring.
2020-01-13: Allmän uppdatering. Stråldostabell.
2019-10-28: Årlig uppdatering utan ändring.
Uppdaterat pga. nya skelettlabb.